

FYLKESMANNEN
I ROGALAND

Deres ref.:

Vår dato: 11.09.2018
Vår ref.: 2018/692
Arkivnr.: 461.3

SKRETTING AS
Postboks 319
4002 STAVANGER

Postadresse:
Postboks 59 Sentrum,
4001 Stavanger

Besøksadresse:
Lagårdsveien 44, Stavanger

T: 51 56 87 00
F: 51 52 03 00
E: fmropost@fylkesmannen.no

www.fylkesmannen.no/rogaland

Skretting AS avd. Stavanger - Vedtak om endring av virksomhetens tillatelse etter forurensningsloven

Fylkesmannen i Rogaland har ferdigbehandlet søknad fra Skretting AS avd. Stavanger om endring av virksomhetens tillatelse av 25.5.2008, jf. forurensningsloven §§ 11, 16 og 18.

Vedtaket om endring av utslippstillatelsen medfører ingen endring av produksjonsramme eller utslippsnivå, men har kun til hensikt å oppdatere vilkår og måleenhet for lukt i henhold til Miljødirektoratets luktveileder TA3019. Dette innebærer at fôrfabrikkene til Skretting og Felleskjøpet i Hillevåg får identiske krav knyttet til luktutslipp.

Vi har samtidig oppdatert ordlyden i tillatelsen i samsvar med Miljødirektoratets mal for tillatelser etter forurensningsloven. Tillatelsen har derfor fått nytt tillatelsesnummer 2018.0782.T. Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt.

Vi viser til søknad datert 25.mai 2018 av å endre virksomhetens tillatelse etter forurensningsloven. Søknaden gjelder oppdatering for å bringe tillatelsen i samsvar med nyere endringer i miljøregelverket, inkludert Miljødirektoratets luktveileder.

Fylkesmannen endrer herved tillatelsen på visse vilkår. Tillatelsen med tilhørende vilkår følger som vedlegg. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11 jf. § 16 og endret i medhold av § 18. Fylkesmannen har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis og ved fastsettingen av vilkårene lagt vekt på de forurensningsmessige ulemperne ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Ved fastsettingen av vilkårene har Fylkesmannen videre lagt til grunn hva som kan oppnås med beste tilgjengelige teknikker.

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, har vi uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i tillatelsens pkt. 3 flg. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er omfattet av tillatelsen i den grad opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte stoffer oppført i vedlegg 1. For virksomheter som benytter slike stoffer som innsatsstoffer eller de dannes under produksjonen, er

utslipp av stoffene bare omfattet av tillatelsen dersom dette fremgår uttrykkelig av vilkårene i tillatelsens pkt. 3 flg. eller utslippene er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

Vi vil understreke at all forurensning fra bedriften isolert sett er uønsket. Selv om utslippene er innenfor de fastsatte utslippsgrensene, plikter bedriften å redusere utslippene så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Det samme gjelder utslipp av komponenter det ikke uttrykkelig er satt grenser for gjennom særskilte vilkår.

Denne tillatelsen kan senere endres i medhold av forurensningsloven § 18. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

I tillegg til de krav som følger av tillatelsen, plikter bedriften å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter som er hjemlet i disse lovene. Enkelte av forskriftene er nevnt i tillatelsen. For informasjon om øvrige regler som kan være aktuelle for bedriften, viser vi til www.regelhjelp.no.

Brudd på utslippstillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Også brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter fastsatt i medhold av disse lovene, er straffbart.

Sakens bakgrunn

Skretting AS avd. Stavanger fikk 8.2.2000 utslippstillatelse etter forurensningsloven for en årlig produksjonsramme på 80.000 tonn fiskefôr. Tillatelsen er i ettertid endret 5.6.2002 og 27.5.2008 til produksjonsrammer på henholdsvis 120.000 og 180.000 tonn.

Bedriften har de tre siste årene hatt en gjennomsnittlig årlig produksjon på ca. 120.000 tonn og normalt bare drevet produksjon på hverdager.

Produksjon av fiskefôr medfører utslipp av lukt, og bedriften er, sammen med nabobedriften Felleskjøpet Rogaland Agder, kilde til den såkalte «Hillevågslukta» som i perioder har vært årsak til naboklager på luktutslipp. Fylkesmannen har derfor fastsatt krav til luktreducerende tiltak og grenseverdier for luktkonsentrasjon ved boliger.

Det forelå ingen norsk luktveileder før 2013, da daværende Klima- og forurensningsdirektoratets TA3019 – *Regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven* forelå. Fylkesmannen har tidligere derfor brukt de danske retningslinjene *Vejledning fra Miljøstyrelsen nr.4 1985 – Begrænsning af lugtgener fra virksomheder* ved regulering av luktutslippet fra Skretting.

Fylkesmannen har, etter at den norske veilederen forelå, benyttet denne både ved fastsetting av krav og grenseverdier for luktutslipp i nye tillatelser og ved endring av eldre tillatelser. Luktveilederen TA3019 ble følgelig benyttet da nabobedriften Felleskjøpet Rogaland Agder fikk ny tillatelse 22.4.2014.

Luktrapporter utarbeidet av norske konsulenter som Molab og Purenviro benytter i dag konsekvent retningslinjer og beregningsmetodikk i TA3019 ved prøveuttak og beregning av luktkonsentrasjon.

Selv om det i TA3019 er vist til en omregning som tilsier at 7 danske luktenheter (LE) beregnet som minuttmiddel vil tilsvare 1 europeisk luktenhet (OU_E) beregnet som timemiddel, har det vist seg at

det likevel hefter betydelig usikkerhet ved en slik omregning. Det har derfor vært vanskelig å fastslå entydig hvorvidt de siste luktberegningene ved Skrettings anlegg medfører brudd på grenseverdien i tillatelsen.

I tillegg er det lite hensiktsmessig at to nabobedrifter som begge slipper ut lukt fra fôrproduksjon har ulike krav til lukthåndtering og ulike grenseverdier for luktkonsentrasjon ved nabohus.

Fylkesmannen har på denne bakgrunn bedt Skretting AS avd. Stavanger om å søke om endring av sin tillatelse, slik at tillatelsens vilkår knyttet til lukt vil samsvare med vilkårene i tillatelsen til Felleskjøpet.

Søknaden fra Skretting ble på denne bakgrunn oversendt Fylkesmannen 25.5.2018.

Fylkesmannens vurdering

Lukt

Miljødirektoratet har utarbeidet en veileder for *Regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven*, TA-3019/2013. Veilederen er lagt til grunn ved Fylkesmannens behandling av søknaden.

Veilederen anbefaler at krav til luktutslippsgrense stilles som en *immisjionsgrense*, det vil si luktbelastning hos omkringliggende naboer. Immisjionsgrensen angis da som konsentrasjon av lukt-emner per kubikkmeter luft (OU_E/m^3), og hvor hyppig (frekvens) luktutslippet kan opptre, dvs. maksimal månedlig 99 prosent timefraktil.

Begrepet timesfraktil betegner et statistisk utvalg der 99. prosentil betyr at i 99 prosent av timene i en måned skal immisjonskravet overholdes, men det er rom for at immisjonen kan være sterkere i 1 prosent av timene i en måned. Det betyr at det kan forekomme luktutslipp i konsentrasjoner som er over immisjionsgrensen 7 timer per måned.

Det som endres er å benytte enheten OU_E/m^3 ved angivelse av luktkonsentrasjon, og midlingstiden for luktutslippet fra minuttmidler til timemidler. Endring av enhet til OU_E/m^3 skyldes at Norsk Standard NS-EN 13725 *Luftundersøkelse, Bestemmelse av luktkonsentrasjon ved dynamisk olfaktometri* benytter enheten OU_E/m^3 . Grunnen til endring av midlingstiden er at de aller fleste spredningsmodeller beregner immisjon i timemidler.

Veilederen anbefaler at forurensningsmyndigheten benytter grenseverdien 1 OU_E/m^3 for virksomheter som ligger i nærheten av arealer med boligbebyggelse, slik tilfellet er med Skretting AS avd. Stavanger. Luktkravet er i utgangspunktet ekvivalent med grenseverdien 7 LE/Nm^3 beregnet som maksimal månedlig 99 prosent minuttfraktil gitt i tillatelsen av 27.5.2008.

Ved beregninger av luktspredning (luktimmisjon) tas det hensyn til meteorologi, kildeplassering, høydeforskjeller i terrenget og turbulenseffekter forårsaket av nærliggende bygninger. Immisjonsverdiene beregnes for mottakere 1,5 m over terrenget.

Tillatelsen innebærer ikke en skjerping av selve grenseverdien, men setter krav til kompetanse, driftsplan, driftslogg og håndtering av naboklager.

Da Fylkesmannen etter søknad og full høringsrunde fattet vedtak om ny utslippstillatelse for Felleskjøpet Rogaland Agder den 22.4.2014, forelå det omfattende planer om etablering av boliger og næringsbygg i nrområdet til bedriften. Etablering av nye boliger på ubebygde arealer eller industriarealer nær bedriften kan medføre at disse blir utsatt for høyere luktimmisjon enn 1 OU_E/m^3

selv om utslippet (emisjonen) fra bedriften er uendret. Spesielt vil høybygg være mer eksponert for lukt.

Vi vurderte det da urimelig at bedriften skal pålegges nye tiltak og dermed belastes med store kostnader utelukkende som følge av utbyggingsplanene. Tillatelsens grenseverdi for luktimmisjon på $1 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ ble derfor begrenset til å gjelde eksisterende boligområder.

Fylkesmannen mottok i 2014 ingen klager på tillatelsen til Felleskjøpet.

For å sikre like vilkår og sammenlignbare luktrapporter for de to fôrproduzentene i Hillevåg, har vi derfor benyttet identisk ordlyd som for Felleskjøpet ved fastsetting av vilkår for luktutslipp i vedlagte tillatelse til Skretting.

Utslipp til vann

Skretting har avtale med Stavanger kommune datert 22.12.2016 for påslipp av sitt avløpsvann fra prosess- og vaskeanlegg.

Skretting skal ha et måleprogram for prøvetaking og analyse for oppfølging av påslippavtalen.

Fylkesmannen har ikke vurdert det påkrevet å fastsette grenseverdier for utslipp til vann utover de parametere og grenseverdier som framgår av påslippavtalen.

Resultatene skal rapporteres i virksomhetens årlige egenkontrollrapport.

Støy

Støykravene er ikke endret. De to fôrproduzentene i Hillevåg har fra før identiske støygrenser, noe som muliggjør beregninger av sumstøy.

Støygrensene er utformet i henhold til dette, og gitt som dB(A) ekvivalent støy over definerte tidsperioder (L_{pAekvT}).

Støykravene gjelder ikke for ny bebyggelse etablert etter at gjeldende støygrenser ble fastsatt i tillatelsen av 25.5.2008.

Rene brensler

Skretting AS avd. Stavanger har gassfyrt dampkjel med maksimal innfyrt effekt over 1 MW, og omfattes av regelverket i forurensningsforskriften kapittel 27 *Forurensninger fra forbrenningsanlegg med rene brensler*, jf. § 27-1. Utslippsgrenser til luft for NO_x og CO ved normal drift framgår av § 27-5 b).

Forholdet til EUs industriutslippsdirektiv (IED)

Skretting omfattes av vilkårene i EUs industriutslippsdirektiv 2010/75/EU, som ble implementert i norsk regelverk 1.8.2016.

Direktivet regulerer, i likhet med det tidligere IPPC-direktivet, forurensende utslipp fra industrivirksomheter. En viktig forskjell er at "BREF-dokumentene" (B: Best available technique, REF: Reference), som tidligere kun hadde en veiledende betydning, nå blir mer forpliktende. BREF-dokumentene vil etter nytt regelverk kunne ut i såkalte "BAT-konklusjoner" om hva som skal regnes som de beste tilgjengelige teknikkene på området for BREFen, og utslippsnivåer som er forbundet med de beste tilgjengelige teknikkene (BAT AEL). Medlemsstatene vil være forpliktet til å stille krav i tillatelsene som samsvarer med kravene og utslippsgrensene som følger av BAT-konklusjonene. Direktivet oppstiller en begrenset mulighet for å unnta virksomheter fra denne grensen.

Fylkesmannen gjør oppmerksom på at dersom vilkår i nye BREF-dokumenter avviker vesentlig fra vilkårene i denne tillatelsen, vil Fylkesmannen være forpliktet til å endre tillatelsen slik at denne bringes i samsvar med nye krav.

Vi har vurdert det hensiktsmessig samtidig å oppdatere tillatelsen i samsvar med dagens miljøregelverk og oppdatert mal for tillatelser etter forurensningsloven, og har derfor gitt tillatelsen nytt nummer.

Endringene av tillatelsen medfører ingen økninger av virksomhetens grenseverdier for støy eller andre utslipp til ytre miljø.

Konklusjon

Fylkesmannen har behandlet Skretting AS avd. Stavanger sin søknad av 27.5.2018 om endring av sin tillatelse etter forurensningsloven § 11 datert 27.5.2008.

Virksomhetens årlige produksjonsramme på 180.000 tonn fiskefôr er ikke endret.

Virksomhetens vilkår for utslipp av lukt er satt i henhold til anbefalingene i Miljødirektoratets veileder TA-3019/2013 *Regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven*, og tilsvarer vilkårene i tillatelsen til Felleskjøpet Rogaland Agder av 22.4.2014.

Vi har ved behandling av søknaden tilpasset ordlyden i henhold til oppdatert mal for tillatelser etter forurensningsloven. Tillatelsen erstatter dermed i sin helhet tillatelsen fra 2008.

Tabellen nedenfor gir oversikt over frister for gjennomføring av tiltak som tillatelsen krever:

Tiltak	Frist	Henvisning til vilkår
Drifts- og lukthåndteringsplan luktrenseanlegg	31.12.2018	4.1
Oppdatering av måleprogram	31.12.2018	11.1 og 13.2
Egenrapportering	01.03. årlig	11.4

Kunngjøring

I og med endringen dermed ikke medfører høyere potensiale for forurensning eller skade på naturmiljøet vurderer Fylkesmannen dette som en mindre vesentlig endring som ikke krever høring.

Vårt vedtak om å oppdatere tillatelsen til Skretting AS avd. Stavanger blir kunngjort i Stavanger Aftenblad med 3 ukers klagefrist.

Vedtaket og øvrige dokumenter i saken legges samtidig ut på Fylkesmannens nettsider.

Varsel om fastsetting gebyrsats for saksbehandlingen

Fylkesmannens behandling av søknader om tillatelser, eller endringer i eksisterende tillatelser er omfattet av en gebyrordning fra 01.01.07, jf. *Forskrift om begrensnig av forurensning (forurensningsforskriften)*, kapittel 39. Skretting AS avd. Stavanger skal derfor betale gebyr for saksbehandlingen.

Gebyrene skal samlet sett ikke overstige forurensningsmyndighetens kostnader ved saksbehandlingen eller kontrollen. Forurensningsmyndigheten vedtar hvilken gebyrsats som skal gjelde i det enkelte

tilfelle. Ved fastsettelse av gebyrsats skal forventet ressursforbruk knyttet til saksbehandlingen eller kontrolltiltaket legges til grunn.

Fylkesmannen har tilpasset tillatelsen til ny mal. I og med ordlyd og oppsett dermed er endret, har vi vurdert det riktig å gi nytt tillatelsesnummer 2018.0782.T.

I og med endret tillatelse verken øker virksomhetens produksjonsramme eller utslippsnivået for lukt i forhold til forrige tillatelse, har vi ikke vurdert det påkrevet å legge søknaden ut til høring.

Saksbehandlingen av søknaden har dermed vært forenklet.

Fylkesmannen varsler på denne bakgrunn at vi vurderer å fatte vedtak om å benytte gebyrsats 6, jf. § 39-4 i forurensningsforskriften ved fastsettelse av gebyr. Skretting AS avd. Stavanger skal følgelig betale et gebyr på NOK 26.200,- for Fylkesmannens behandling av saken.

Etter forvaltningsloven § 16 har parter rett til å uttale seg om innholdet i forhåndsvarsler før vedtak fattes. Vi ber om at eventuelle merknader til varsel om fastsetting av gebyrsats blir sendt Fylkesmannen innen 2 uker etter at varselet ble mottatt.

Vedtaket om fastsettelse av gebyrsats vil deretter bli sendt bedriften i eget brev.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Fylkesmannen.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Med visse begrensninger har partene rett til å se sakens dokumenter. Nærmere opplysninger om dette fås ved henvendelse til Fylkesmannen. Øvrige opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken vil Fylkesmannen også kunne gi på forespørsel.

Med hilsen

Marit Sundsvik Bendixen
ass. fylkesmiljøvernshjef

Johan Tore Rødland
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Saksbehandler: Johan Tore Rødland
Saksbehandler telefon: 51 56 89 38
E-post: fmrojtr@fylkesmannen.no

Vedlegg:
Tillatelse etter forurensningsloven for Skretting AS avd. Stavanger

Kopi til:
Stavanger kommune Postboks 8001 4068 Stavanger